

KIRJALLINEN KYSYMYS
Kymenlaakson sosiaali-, terveys- ja
pelastuspalveluiden saavutettavuudesta

Eduskunnan puhemiehelle

Kymenlaakson sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden saavutettavuus on kriittinen tekijä alueen asukkaiden hyvinvoinnille ja turvallisuudelle. Alueen palvelurakenne, joka sisältää keskussairaalan ja kaksi ympärivuorokautisesti toimivaa päivystystä, on osoittanut toimivuutensa ja vastaa sekä alueellisiin että kansallisiin palvelutarpeisiin. Kymenlaakson keskussairaala ja päivystykset ovat olennainen osa alueen perusterveydenhuollon palveluita, ja niiden säilyttäminen on perusteltua niin asukkaiden tasavertaisen kohtelun kuin alueen erityispiirteiden, kuten itärajan läheisyyden vuoksi. Sitä, mikä toimii, ei pidä rikkoa.

Kymenlaakson hyvinvointialueen rakentuminen on kesken, ja alue tarvitsee työrauhaa siirtymävaiheen onnistuneeseen läpivientiin ja kehittämistoimien toteuttamiseen. Taloudellinen tilanne on paranemassa, ja Kymenlaakson hyvinvointialue tekee oma-aloitteisesti tarpeellisia muutoksia palveluverkkoon. On tärkeää, että nämä toimet saavat jatkua ilman, että sairaalaverkon vähentäminen uhkaa alueen elinvoimaa ja turvallisuutta. Kymenlaaksossa tulee olla jatkossakin keskussairaala ja kaksi ympärivuorokautisesti toimivaa päivystystä.

Kymenlaakson sairaalapalveluiden säilyttäminen on välttämätöntä alueen asukkaiden hyvinvoinnin ja Suomen itärajan turvallisuuden kannalta. Keskussairaalan ja päivystysten lakkauttamisen myötä syntyvä turvallisuustyhjiö ja palveluiden heikentyminen olisivat vastoin alueen ja koko maan etua. Kymenlaakson sijainti itärajalla ja sen tuomat erityiset palvelutarpeet edellyttävät panostuksia, eivät leikkauksia. Lisäksi alueen elinkeinoelämän ja investointien

näkymät, ovat riippuvaisia toimivista sosiaali- ja terveyspalveluista, jotka tukevat alueen kasvua ja vetovoimaa.

Kymenlaaksossa on myös suuronnettomuuden riskitekijöitä enemmän kuin missään muualla Suomessa, mikä edellyttää toimivia ja nopeasti paikalle saatavia sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen palveluita. Suuronnettomuuden riskitekijät, kuten HaminaKotkan vientisataman ja Kouvolan risteysaseman läheisyys, korostavat entisestään tarvetta laajalle varautumiselle ja nopeasti saataville palveluille. Tämä on erityisen tärkeää, kun otetaan huomioon alueen merkittävä rooli Suomen vientiteollisuudessa ja logistiikassa.

Elinkeinoelämän toimijat ja alueen yrittäjät korostavat toimivien palveluiden merkitystä alueen kasvussa ja vetovoimassa. Investointihalukkuus ja taloudellinen toimintaympäristö ovat riippuvaisia siitä, että alueella on tarjolla laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut. Palveluiden heikentäminen ei ainoastaan vaaranna alueen asukkaiden hyvinvointia ja turvallisuutta, vaan sillä on myös laajat vaikutukset koko Kymenlaakson elinvoimaisuuteen.

Kymenlaakson keskussairaala ja ympärivuorokautiset päivystykset ovat kriittisiä palveluita, jotka tukevat alueen elinvoimaa ja turvallisuutta. Ne ovat myös olennaisia alueen varautumisen kannalta. Sairaalaselvityksen ehdotuksien toteutuessa alueen asukkaiden potilasturvallisuus ja perusoikeuksien toteutuminen vaarantuvat, mikä on vastoin sote-uudistuksen tavoitteita. Päivystysten karsiminen heikentäisi potilasturvallisuutta kuljetusten lisääntyessä ja välimatkojen kasvaessa. Hoitoketjujen eheys ja eri palvelukokonaisuuksien välinen sujuva tiedonvaihto edellyttävät paikallistuntemusta, jonka menetys romuttaisi sote-uudistukselle asetetut positiiviset tavoitteet. Lisäksi sairaalaverkkoselvityksen ehdotukset eivät tuota säästöjä, vaan uusia kustannuksia Kymenlaakson hyvinvointialueelle ja veronmaksajille.

Jos ehdotukset toteutuisivat, Kotkan keskussairaalan kyky vastata kasvavaan potilasmäärään olisi vakavasti uhattuna. Tilojen ja henkilöstön rajallisuus johtaisi tilanteeseen, jossa sairaala ei pystyisi tarjoamaan riittävää hoitoa kaikille tarvitseville. Esimerkiksi, jos ensihoitoliikenne valtatiellä 15 lisääntyisi merkittävästi, nykyiset tien ja ensihoidon resurssit eivät riittäisi

käsittelmään kasvanutta liikennettä ja mahdollisia onnettomuuksia, mikä johtaisi tilanteeseen, jossa potilaat joutuisivat odottamaan hoitoa kohtuuttoman kauan, mikä puolestaan lisäisi komplikaatioiden riskiä ja pahentaisi terveysongelmia sekä vaarantaisi potilasturvallisuuden. Potilaskuljetusten lisääntyminen lisäisi myös merkittävästi kustannuksia ja tarvetta ensihoitajien ja ambulanssikapasiteetin lisäämiselle.

Henkilöstön siirtyminen muualle ja osaamisen heikentyminen ovat myös merkittäviä riskejä. Mikäli palveluverkon karsiminen Kymenlaakson osalta toteutuu, hoitohenkilökunnan ja lääkäreiden siirtyminen alkaisi jo valmisteluvaiheessa ja kiihtyisi keskittämispäätösten jälkeen. Tämä johtaisi akuuttiin lääkäri ja hoitohenkilöstöpulaan sekä osaamisen heikkenemiseen alueella.

Ehdotukset heikentäisivät myös poliisien resurssien tehokasta käyttöä, kun esimerkiksi alkoholiverikokeita varten vaadittaisiin kuljetuksia Pohjois-Kymenlaaksosta Kotkaan. Tämä lisäisi poliisin työtaakkaa ja vähentäisi resursseja muille kriittisille tehtäville. Suomen suurimman varuskunnan Kouvolan turvautuminen Kotkan sairaalapalveluihin yöaikaan heikentäisi ennustettavuutta ja valmiutta reagoida nopeasti hätätilanteissa, mikä on erityisen kriittistä maanpuolustuksen näkökulmasta ja heikentäisi varusmiesten nopeaa pääsyä hoitoon hätätilanteissa.

Kouvolan yöpäivystyksen lopettaminen vuoden 2026 alusta ja sen siirtyminen Kotkaan keskittäisi palvelut ja lisäisi painetta Kotkan keskussairaalan resursseille. Samalla se tarkoittaisi, että psykiatrisen sairaalan toiminta Kouvolassa loppuisi. Kymenlaakson alueen palvelut supistuisivat entisestään vuoden 2028 jälkeen, kun Suomeen jäisi 5–8 keskussairaala, mikä johtaisi synnytystoiminnan loppumiseen Kymenlaaksossa ja tehohoidon sekä ympärivuorokautisen leikkaustoiminnan saatavuuden heikkenemiseen. Tällaiset palveluverkon heikennykset toteutuessaan tarkoittaisivat katastrofaalisia vaikutuksia alueen asukkaiden terveydenhuollon laatuun ja saatavuuteen ja ne vievät pohjan alueen kasvulta ja tulevaisuuden näkymiltä. Sairaalaverkkoselvityksen esityksiä on mahdotonta hyväksyä.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavat kysymykset:

Miten hallitus aikoo varmistaa, että Kymenlaakson sairaalapalveluiden vähentäminen ei heikennä alueen elinvoimaa ja turvallisuutta, erityisesti kun otetaan huomioon alueen tärkeä sijainti ja rooli Suomen turvallisuuspolitiikassa ja mahdollisten suuronnettomuuksien riskitekijät?

Miten hallitus aikoo varmistaa Kymenlaakson asukkaiden tasavertaisen pääsyn laadukkaisiin sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluihin ja turvata asukkaiden potilasturvallisuuden ja perusoikeuksien toteutumisen, ottaen huomioon sairaalaverkon karsimisesta aiheutuvat vaikutukset hoitohenkilökunnan ja lääkäreiden saatavuuteen sekä osaamisen heikentymiseen?

Helsingissä 22.3.2024

Paula Werning sd

Muut allekirjoittajat nimenselvennyksineen: